

Kdo to vlastně je poradce chovu?

PORADCE chovu

V odborné literatuře i v kynologickém tisku se setkáváme s termínem poradce chovu. Kdo to vlastně je poradce chovu? S touto funkcí je spojeno mnoho otázek, na které budeme společně hledat odpovědi. Zkusíme si porovnat, co takový poradce chovu musí a jaké jsou jeho reálné pravomoci.

V ČR je chov jednotlivých plemen psů řízen chovatelskými kluby. Jednotlivé kluby mohou mít různé dodatky k Chovatelskému řádu ČMKU, ale ty s ním nesmějí být v rozporu. Každý klub má svého poradce chovu, ten má zodpovědnost za dané plemeno. Někdy je v klubu sdruženo více plemen, v tom případě tam bývá hlavní poradce chovu a ještě jsou pak poradci pro jednotlivá plemena.

Hned na úvod si přiznejme, že takový ideální poradce chovu by měl mít nad hlavou svatozář.

Už sám název jeho funkce totiž napovídá, co je jeho povinností. Má chovatelům poradit v otázkách chovu, za který je do jisté míry zodpovědný. Jsou na něj klade na přísná kritéria a jeho pravomoci oproti tomu nejsou velké. Stává se tak trochu osobou veřejnou a jeho funkce mu nemalou měrou zasahuje i do soukromí.

Poradce chovu musí striktně dodržo-

vat pravidla chovu stanovená klubem. Musí to být člověk nesporných kvalit, a to jak odborných, tak lidských, se zápal pro věc a chutí se stále učit. Rétorika by pro něj neměl být pojem neznámý, neboť vystupuje nejen na každé klubové schůzi, ale i na dalších akcích. Předpokládá se i kvalitní písemný projev. Ten pak potřebuje v každodenní praxi. Pokud chov nestagnuje, chovní jedinci se stále obmě-

Výstavy a chovné svody jsou z chovatelského hlediska důležité

ňují, jedni končí a druzí začínají. Znamená to umět pracovat i s databází a přiměřeně využívat i výpočetní techniku. Avšak žádné odborné znalosti a zkušenosti poradci chovu nepomohou k popularitě a respektu mezi chovateli, postrádá-li schopnost jednat s lidmi. To je pro tuto funkci věc naprosto podstatná. Nesmí nikdy čekat žádný vděk, naopak si musí stále uvědomovat, že každá volební schůze ho může odvolat a jeho někdy i dlouholetá práce, které věnoval mnoho času, skončí ze dne na den.

Musí velmi dobře znát chovatelskou základnu plemene. V praxi to znamená účast na akcích klubu i výstavách. Jedině tam má možnost vidět co nejvíce psů. Každý poradce chovu se domnívá, že jedině on plemeni nejlépe rozumí, přesto však musí udržet své emoce i jazyk na uzdč. Vstupovat do výstavního kruhu v době posuzování nebo dokonce radit rozhodčímu je hrubý prohřešek nejen proti etiketě, ale hlavně proti výstavnímu řádu. Mimo výstavní kruh si pak může se svolením vystavovatele psa do detailů prohlédnout. Tak se mimoděk i osobně seznámí s novými vystavovateli, z nichž se někteří v budoucnu stanou i členy klubu. Jde zde o první kontakt s novými majiteli psů a poradce chovu by měl svým vystupováním klub reprezentovat. Je ještě další důvod, proč se má poradce chovu účastnit těchto akcí, a to je ten, že chovatelé se chtějí se svým poradcem osobně setkávat, sdělovat mu dobré a radit se o problémech. Kynologie je sice záliba, ale věřte, že většina chovatelů (tuto skutečnost si veřejnost neuvědomuje) ji bere jako životní náplň.

Poradce musí mít svatou trpělivost, dostatek taktu a schopnosti diplomata. Chovatelé si pro své dotazy čas nevybírají. Telefonují jak ve všední den, tak i ve svátek, pozdě večer i brzy ráno. Všichni samozřejmě předpokládají, že jim bude poradce chovu k dispozici vždy. Dobrý poradce chovu by však nikdy neměl dát chovateli najevo, že ho zrovna ruší, nebo dokonce obtěžuje. Je totiž tisíc možností jak se slušně omluvit a hovor přesunout na příhodnější čas. Poradce musí někdy sdělovat chovatelům i zprávy špatné a pro ně velmi nepříjemné. Zde záleží na jeho schopnosti zachovat si chladnou hlavu a vše řešit věcně, s taktem a bez emocí. Přiznejme si, že ne každý kritiku, kárné opatření či jiné sankce přijme v klidu a atmosféra takového jednání může být i velmi zjitřená a napjatá. Erudovaný poradce se však nikdy nedá vyprovokovat k hádce.

Musí mu být cizí intriky a pomluvy

Kdo to vlastně je poradce chovu?

a zaslechne-li je, zásadně si je nechá pouze pro sebe, neboť dobře ví, že to, co se špitne dnes v Aši, si již druhý den štěbetají vrabci až u slovenských hranic. Poměry v klubech totiž nejsou vždy ideální a byla by rozhodně chyba, přilévat olej do ohně.

Musí umět chovatele pochválit za dosažené výsledky v chovu, na výstavách i při propagaci plemene. Naopak dodat odvalu a povzbudit, když se chovateli nedaří, a to i v těch případech (to bývá pro poradce nejtěžší), kdy sám neúspěch chovatele předpovídal. Arogance a povyšování se nad chovatele není nikdy namístě, naopak je to věc naprosto nepřijatelná.

Musí v praxi ovládat techniku krytí, aby mohl chovateli případně pomoci, nebo alespoň poradit, i když to není přímo jeho povinností.

Musí rovněž umět poradit chovateli před porodem fen. Porod samotný, pokud ho chovatel nezvládne, patří výhradně do rukou veterinárního lékaře, ne poradce chovu. Zde je potřeba si uvědomit, že každý porod nemusí skončit šťastně, vztahy lidí se však dnes mění rychleji než aprílové počasí a poradce chovu by mohl případně i čelit žalobě za neodborný zásah při porodu. Určitě všichni známe přísloví „Za dobrotu na žebrotu“.

Musí zodpovědně navrhnout spojení chovných jedinců, pokud o to chovatel požádá, a k tomu je nutno dobře znát i předky chovných jedinců.

Když se pak podíváme na Práva a povinnosti poradce chovu, zjistíme ještě další povinnosti. Ty ovšem nelze paušalizovat (jednotná norma totiž neexistuje), protože jsou v každém klubu odlišné podle způsobu chovu. Uvedeme-li pro příklad konkrétně Staffordshire Bull Terrier Club, zjistíme práva a povinnosti poradce chovu v tomto klubu.

Povinnost vystavit krycí listy na žádost chovatele do 14 dnů po obdržení žádosti. Na krycí listy uvede psy navržené chovatelem, eventuálně doporučí užití dalších krycích psů.

Povinnost předávat Plemenné knize doklady k zápisu štěňat v termínech stanovených ČMKU.

Povinnost označit průkazy původu jedinců, kteří splnili podmínky pro zařazení do chovu, a předat je plemenné knize k zápisu do rejstříku chovných psů a fen. Povinnost dodávat redakci Zpravodaje SBT průběžně zprávy týkající se chovu, výstav apod.

Povinnost spolupracovat při personálním obsazení výstavního kruhu na klubové a speciální výstavě.

Povinnost poradit chovatelům, členům

Náměly: Nechte fenu před vlastním nakrytím se psem seznámit

„Poradce chovu musí být člověk nesporných kvalit a to jak odborných, tak lidských se zápalom pro věc.“

klubu, v otázkách týkajících se chovu, péče a držení zvířat. Povinnost dodržovat všechna ustanovení FCI, ČMKU, chovatelského klubu a zákona na ochranu zvířat proti týrání, týkajících se chovu a držení psů.

Povinnost řešit závažné problémy, vždy ve spolupráci s vedením klubu.

To by byly ve zkrácené verzi povinnosti a teď si rovněž zkráceně prohlédneme pravomoci poradce chovu.

Má právo odmítnout vystavit krycí listy, pokud o ně chovatel nepožádal předepsanou formou.

Má právo odmítnout povolit opakované

spojení dvou jedinců, kteří spolu již dali potomky se závažnými dědičnými vadami, nebo mezi takovými jedinci, kteří sami vykazují stejné nežádoucí vady a nedostatky.

Má právo zamítnout krytí feny ve špatném zdravotním stavu, nebo takové u které není vzhledem k ustájení, krmení a ošetřování záruka, že odchová standardní zdravé potomstvo.

Má právo nepředat k dalšímu zpracování dokumentaci vrhu, pokud byla dodána nečitelná, neúplná, nedbale vyplněná, a vrátit ji chovateli k doplnění.

Má právo na průběžnou kontrolu stavu, držení a výživy vrhu štěňat. Pokud zjistí nedostatky, je povinen o tom u chovatele udělat zápis a seznámit se situací vedení klubu. To rozhodne o postihu chovatele. Cestovní výlohy hradí chovatel, kontrola je zdarma.

Má právo kontrolovat zdravotní stav, držení a výživu chovných jedinců. O zjištěných závadách sepsat zápis s majitelem těchto zvířat a seznámit se situací vedení klubu. To rozhodne o nápravných opatřeních.

Teď, když si můžeme porovnat práva a povinnosti poradce chovu v tomto konkrétním klubu, hned zjistíme, že čtyři z těchto šesti pravomocí jsou vlastně morální povinnosti každého chovatele vůči zvířatům, která vlastní, chce-li se vůbec chovatelem nazývat. Práce poradce chovu spočívá též z velké části v administrativní činnosti a neustálé kontrole všech formulářů, aby nedošlo k chybě v zápisu štěňat do plemenných knih. Funkce poradce chovu je dobrovolná a bezplatná. Závěrem je možno konstatovat, že jsme pouze lidé a k ideálům máme všichni dost daleko. Špatný poradce se dá snadno vyměnit, ale pokud máme dobrého poradce chovu, jeho práce bychom si měli všichni velice vážit.

J. & J. Volšický

